

Crna Gora
Ministarstvo finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 03-02- 430/23 - 1043/1

Podgorica, 10.02.2023. godine

DIREKTORAT ZA PORESKI I CARINSKI SISTEM

Povodom *Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama*, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Predloženim zakonom je izvršeno saglašavanje visine akcize na cigarete sa zahtjevima koji su propisani Direktivom Savjeta 2011/64/EU od 21. juna 2011. o strukturi i stopama akcize koje se primjenjuju na prerađeni duhan, kojom je propisano da ukupna akciza (specifična i proporcionalna), za ovaj akcizni proizvod iznosi 90 eura za 1000 komada, odnosno ukupno akcizno opterećenje ne smije biti ispod 60% maloprodajne cijene cigareta. Prema važećem zakonskom rješenju, minimalna akciza na cigarete iznosi 80,5 eura za 1000 komada cigareta, dok bi primjenom predloženog zakonskog rješenja njena visina od 1. jula 2023. godine iznosila 86 eura, dok bi se njenim povećanjem od 1. januara 2024. godine, dostigao minimalni iznos propisan direktivom, kada bi visina akcize iznosila 91,6 eura za 1000 komada cigareta čime će se obezbijediti potpuna usklađenost u pogledu visine akcize na cigarete, sa minimumom propisanog Direktivom EU.

U cilju obezbjeđenja budžetskih prihoda kao i očuvanja stabilnosti tržišta akciznih proizvoda predloženim zakonom se izvršilo redefinisavanje postojećeg akciznog kalendara specifične akcize, te se predlaže njeno postepeno povećanje sa postojećih 47,00 eura (0,95 eura po paklici), od 1. jula do 31. decembra 2023. godine, na 51,00 eura za 1000 komada (1,02 eura po paklici), od 1. januara 2024. godine. Postepeno povećanje bi se izvršilo i druge komponente akcize, proporcionalne akcize, koja bi od 1. jula do 31. decembra 2023. godine, iznosila 26% dok bi od 1. januara 2024. godine, ona iznosila 29% maloprodajne cijene cigareta.

Predmetnim zakonom se predlaže i povećanje akcize na gaziranu vodu sa dodatkom šećera ili drugih sredstava za zaslađivanje ili aromatizaciju i proširenje obuhvata na negaziranu vodu sa dodatkom šećera i ostala bezalkoholna pića na koja se plaća akciza. Naime, ovim zakonom se predlaže povećanje visine akcize za gazirana pića, koja bi umjesto postojeće visine od 25,00 eura po hektolitr ovih proizvoda, iznosila 35,00 eura po hektolitr dok je za negaziranu vodu sa dodatkom šećera i ostala bezalkoholna pića predložena visina akcize od 25,00 eura po hektolitr. Dakle, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama će negativno uticati na korisnike akciznih proizvoda (zbog eventualnog povećanja maloprodajnih cijena akciznih proizvoda) i predloženo zakonsko rješenje može stvoriti nove poreske obaveze akciznim obveznicima (negazirana pića sa dodatkom šećera i proizvodi od šećera, kakao i sladoled).

Uvidom u dostavljeni tekst Predloga zakona, navodi se da za implementaciju nijesu potrebna finansijska sredstva. Predloženim izmjenama vrši se usaglašavanje visine akcize na cigarete sa zahtjevima koji su propisani Direktivom Savjeta 2011/64/EU, kao i obezbjeđenje dodatnih budžetskih prihoda po osnovu akciza. Pored navedenog, povećanjem visine akcize na cigarete i uvođenjem proizvoda sa dodatkom šećera u naš akcizni sistem, daje se doprinos na planu očuvanja javnog zdravlja i smanjenja upotrebe duvanskih proizvoda.

Shodno navedenom Direktor za državni budžet, sa aspekta državnog budžeta, nema primjedbi na *Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama*.

S poštovanjem,

MINISTAR

mr Aleksandar Damjanović

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA	Ministarstvo finansija
NAZIV PROPISA	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Ovaj zakon treba da riješi sljedeće:

- obezbjeđenja dodatnih prihoda u Budžetu;
- unaprjeđenje postojećih zakonskih rješenja radi bolje naplate akcizne dažbine;
- preciznije definisanje u oblasti prava povraćaj plaćene akcize;
- usaglašavanje sa Direktivom Savjeta 2011/64/EU od 21. juna 2011. o strukturi i stopama akcize koje se primjenjuju na prerađeni duvan;
- doprinos na planu očuvanja javnog zdravlja.

Predloženim zakonom je izvršeno saglašavanje visine akcize na cigarete sa zahtjevima koji su propisani Direktivom Savjeta 2011/64/EU od 21. juna 2011. o strukturi i stopama akcize koje se primjenjuju na prerađeni duhan, kojom je propisano da ukupna akciza (specifična i proporcionalna), za ovaj akcizni proizvod iznosi 90 eura za 1000 komada, odnosno ukupno akcizno opterećenje ne smije biti ispod 60% maloprodajne cijene cigareta. Prema važećem zakonskom rješenju, minimalna akciza na cigarete iznosi 80,5 eura za 1000 komada cigareta, dok bi primjenom predloženog zakonskog rješenja njena visina od 1. jula 2023. godine iznosila 86 eura, dok bi se njenim povećanjem od 1. januara 2024. godine, dostigao minimalni iznos propisan direktivom, kada bi visina akcize iznosila 91,6 eura za 1000 komada cigareta. čime će se obezbijediti potpuna usklađenost u pogledu visine akcize na cigarete, sa minimumom propisanog Direktivom EU. Na ovaj način će se obezbijediti i povećanje budžetskih prihoda po osnovu akciza na cigarete kao i nemjerljiv doprinos smanjenju negativnih uticaja koje upotreba duvanskih proizvoda ima na zdravlje stanovništva.

U cilju obezbjeđenja budžetskih prihoda kao i očuvanja stabilnosti tržišta akciznih proizvoda predloženim zakonom se izvršilo redefinisane postojećeg akciznog kalendara specifične akcize, te se predlaže njeno postepeno povećanje sa postojećih 47,00 eura (0,95 eura po paklici), od 1. jula do 31. decembra 2023. godine, na 51,00 eura za 1000 komada (1,02 eura po paklici), od 1. januara 2024. godine. Postepeno povećanje bi se izvršilo i druge komponente akcize, proporcionalne akcize, koja bi od 1. jula do 31. decembra 2023. godine, iznosila 26% dok bi od 1. januara 2024. godine, ona iznosila 29% maloprodajne cijene cigareta.

Predmetnim zakonom se predlaže i povećanje akcize na gaziranu vodu sa dodatkom šećera ili drugih sredstava za zaslađivanje ili aromatizaciju i proširenje obuhvata na negaziranu vodu sa dodatkom šećera i ostala bezalkoholna pića na koja se plaća akciza. Naime, ovim zakonom se predlaže povećanje visine akcize za gazirana pića, koja bi umjesto postojeće visine od 25,00 eura po hektolitr ovih proizvoda, iznosila 35,00 eura po hektolitr dok je za negaziranu vodu sa dodatkom šećera i ostala bezalkoholna pića predložena visina akcize od 25,00 eura po hektolitr.

Pored povećanja akcize na gazirana i negazirana pića sa dodatkom šećera, a u cilju smanjenja negativnih efekata koje upotreba proizvoda od šećera ima na zdravlje stanovništva, ovim zakonom se

predlaže uvođenje akcize na proizvode od šećera, kakaoa i sladoled, kako bi se kroz mehanizme oporezivanja proizvoda koji sadrže šećer smanjio negativni trend obolijevanja od šećerne bolesti, a sredstva koja se ubiraju po ovom osnovu biće iskorišćena za unaprijeđenje zdravstvenog sistema.

U cilju smanjenja negativnih uticaja koje upotreba proizvoda od plastike za jednokratnu upotrebu ima na životnu sredinu, kao i u cilju usklađivanja sa Direktivom EU 2019/904 ovim zakonom se predlože i proširenje obuhvata proizvoda od plastike na koje bi postojala obaveza plaćanja akcize (štapići za uši, plastični tanjiri, viljuške, noževi, kašike, čaše, štapići za jelo i štapići za miješanje pića, slamke za piće), što je u skladu sa preporukama EU o smanjenju uticaja određenih plastičnih proizvoda za jednokratnu upotrebu na životnu sredinu.

Uzroci problema su:

- povećana upotreba proizvoda sa štetnim uticajem na javno zdravlje (cigareta, gaziranih i negaziranih pića sa dodatkom šećera i proizvoda sa dodatkom šećera);
- korišćenje proizvoda od plastike za jednokratnu upotrebu i njihov štetni uticaj na životnu sredinu;

Posljedice problema su:

- manji budžetski prihodi;
- dodatna budžetska izdvajanja za liječenje bolesti izazvanih korišćenjem duvanskih proizvoda;
- nusaglašenost sa Direktivama.

Oštećeni subjekti su:

- Budžet Crne Gore

U slučaju da se propis ne izmijeni:

- Budžet Crne Gore bi ostao uskraćen za naplatu određenog iznosa po osnovu akciza na cigarete, gazirana i negazirana pića sa dodatkom šećera i proizvoda od šećera.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama je predložen u cilju:

- obezbjeđenja dodatnih prihoda u Budžetu;
- unaprijeđenje postojećih zakonskih rješenja radi bolje naplate akcizne dažbine;
- preciznijeg definisanja u oblasti prava povraćaj plaćene akcize;
- usaglašavanja sa Direktivom Savjeta 2011/64/EU od 21. juna 2011. o strukturi i stopama akcize koje se primjenjuju na prerađeni duvan;
- doprinosa na planu očuvanja javnog zdravlja.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama nije predviđen Programom rada Vlade Crne Gore za 2023. godinu.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?
- U slučaju „*status quo*” opcije određeni prihodi Budžeta Crne Gore neće biti naplaćeni, postojala bi potreba za dodatnim budžetskim izdvajanjima za liječenje bolesti izazvanih korišćenjem duvanskih proizvoda kao i proizvoda od šećera kao i neusaglašenost sa Direktivom kod oporezivanja cigareta.

Ministarstvo finansija se odlučilo za regulatornu opciju predlaganjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama, imajući u vidu da neregulatorna opcija neće donijeti željeni rezultat zbog sadržine važećeg zakonskog rješenja.

Ovaj zakon nije predviđen Programom rada Vlade Crne Gore za 2023. Godinu.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama će pozitivno uticati na:

- Budžet Crne Gore (direktno, u vidu bolje naplate po osnovu akcize poreskih prihoda),
- Korisnike prva na povraćaj plaćene akcize;
- Korisnike duvanskih proizvoda (zbog smanjenja ili prestanka upotrebe duvanskih proizvoda).

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama će negativno uticati na:

- Korisnike akciznih proizvoda (zbog eventualnog povećanja maloprodajnih cijena akciznih proizvoda).
- Predloženo zakonsko rješenje može stvoriti nove poreske obaveze akciznim obveznicima (negazirana pića sa dodatkom šećera i proizvodi od šećera, kakao i sladoled).

Ovaj zakon može stvoriti nove troškove za građane, ali će značajno unaprijediti postojeća zakonska rješenja i obezbijediti dodatne budžetske prihode.

Predložena zakonska rješenja neće stvoriti dodatna administrativna opterećenja, te neće predstavljati biznis barijeru.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistići finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Za implementaciju predloženog propisa nije potrebno obezbijediti dodatna finansijska sredstva iz Budžeta Crne Gore.

Implementacijom predloženih zakonskih rješenja neće nastati međunarodne finansijske obaveze.

Predlog zakona ne podrazumijeva obavezu donošenja podzakonskih akata iz kojih će proistići finansijske obaveze.

Implementacijom predloženih zakonskih rješenja Budžet Crne Gore će ostvariti dodatne prihode i to:

- dijelu **oporezivanja cigareta** predlaže se povećanje specifične akcize sa 47,5 € na 1000 komada na 51,00 € na 1000 komada. Takođe, predložiće se povećanje proporcionalne akcize sa 24,5% na 26% od njihove maloprodajne cijene. Navedeni iznosi bi važili od 1. jula 2023. do 31. decembra 2023. godine. U periodu od 1. januara 2024. godine visina specifične akcize će biti 51€ za 1000 komada dok će

<p>proporcionalna povećati na 29% od mcc. Budžetski efekat: oko 3,4 mil. € u 2023. godini shodno predloženom kalendaru dok za 2024. godinu, posmatrajući u odnosu na 2023. godinu prihodi bi bili veći za oko 9 mil. €.</p> <p>- za <u>proizvode od šećera</u> je predložen visina akcize u iznosu od 0,5 € po kg. Budžetski efekat je oko 5,0 mil. € na godišnjem nivou (za cijelu godinu).</p> <p>- za <u>gaziranu i negaziranu vodu sa dodatkom šećera ili drugih sredstava za zaslađivanje ili aromatizaciju</u> predložena je visina akcize:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 35,00 Eura - za gaziranu vodu sa dodatkom šećera ili drugih sredstava za zaslađivanje ili aromatizaciju; - 25,00 Eura - za negaziranu vodu i ostala bezalkoholna pića sa dodatkom šećera ili drugih sredstava za zaslađivanje ili aromatizaciju. <p>Budžetski efekat, oko 6,0 mil. € na godišnjem nivou (za cijelu godinu).</p> <p>Predlagač ovog propisa je Ministarstvo finansija.</p>
<p>6. Konsultacije zainteresovanih strana</p> <ul style="list-style-type: none"> - Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako. - Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije). <p>Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.</p>
<p>Prilikom izrade Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama nije korišćena eksterna ekspertska pomoć.</p> <p>Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama je napisan u saradnji sa Upravom prihoda i carina.</p>
<p>7: Monitoring i evaluacija</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa? - Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi? - Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva? - Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?
<p>Kod implementacije predloženog propisa ne postoje potencijalne prepreke.</p> <p>Mjerenje uspješnosti izvršenih izmjena će biti mjereno kroz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvećanje prihoda Budžeta Crne Gore, - manjih izdvajanja za troškove za liječenje bolesti izazvanih korišćenjem duvanskih proizvoda kao i proizvoda od šećera. <p>Sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa vršiće Ministarstvo finansija i Uprava prihoda i carina.</p>

Datum i mjesto

Podgorica, 10. februar 2023.god.

Starješina

mr Aleksandar Damjanović

Odobрила:

Biljana Peranović – v.d. generalne direktorice

Obradila:

Ružica Bajčeta – koordinatorka